

‘Oude eiken hebben een persoonlijkheid’

Eef Arnolds: ‘Ik vind de eik de koning van de bomen’

Rondom zijn woning in het Drentse Beilen heeft Eef Arnolds in de loop van de jaren landbouwgrond gekocht en omgevormd tot een gevarieerd privénatuurgebied met een grote soortenrijkdom. Er is ook plaats voor de eik, zijn favoriete boom.

Auteur: Wim Eikelboom

‘Ik voel me een woudloper. In het bos voel ik me thuis. Ik heb altijd van eiken gehouden. Tijdens een bomenreis door Engeland ontvlamde het echt. Daar zag ik voor het eerst heel oude eiken waarvan ik dacht: wauw. Ik had de neiging om op de knieën te vallen uit respect voor zo’n mooie, oude woudreus van bijna duizend jaar. Nu begrijp ik beter waarom voor de Germaanse oervolken dit soort bomen heilig waren. Oude eiken hebben een persoonlijkheid.’

Eik werd voorgetrokken

Arnolds loopt over zijn landgoed en wijst naar wat jonge eikjes die spontaan zijn opgeschooten. ‘Hoe ouder bomen worden, hoe meer persoonlijkheid ze krijgen. De vertakking is verschillend. In de stam zie je de sporen van stormen en blikseminslag. Zo worden het echt individuen. Ik vind de eik de koning van de bomen. Maar als je naar natuurlijke bosontwikkeling kijkt, zie je dat de beuk de eik kan verdringen. De beuk is dominant in het bos. In de praktijk werd de eik voorgetrokken door de mens, omdat hij vanouds geliefder was om zijn

hout. Leerlooierijen leefden ervan; er werden grote balken van gemaakt voor boerderijen en kerken.’

Eerbiedwaardig

Arnolds is pleitbezorger van het natuurlijke bos. In de discussie over de Bossenstrategie sloeg hij vaak op deze trom. ‘Spontaan bos is mooi en afwisselend. Dat hebben we bijna niet in Nederland. Ook in natuurlijke bossen is de eik de oudste boom. Ik zeg: geef bomen op meer plaatsen de gelegenheid om echt oud te worden.’ De oudste eiken van Nederland worden op hooguit 550 jaar geschat. Waarom staan er bij ons geen duizendjarige eiken, zoals in Engeland en Duitsland? Arnolds: ‘Een van de belangrijke redenen is dat de eik zijn sacrale karkater heeft verloren. Het eerbiedwaardige van de eik is met de komst van het christendom op de achtergrond gedrongen. De christelijke gedachte was dat het afgelopen moest zijn met de verering van de natuur en de eik in het bijzonder. Bonifatius hakte om die reden eiken om. Ik denk dat dat nog altijd een onbewust

3 min. leestijd

kenmerk van ons volk is: bouwen en hakken. En je ziet dat er een heel sterke drang is om bomen te gebruiken. Die drang is dominant aanwezig; het respect voor oude bomen is heel beperkt in Nederland. Terwijl het goed is om te beseffen dat het bos best zonder ons kan, maar wij niet zonder het bos.'

Mannelijke boom

'Daarnaast heeft Nederland lang in armoede geleefd. Rond 1850 bestond nog maar één procent van de oppervlakte in Nederland uit bos. Het hout was dringend nodig als stookhout en als gebruiksgoed, dus bomen kregen weinig kans om oud te worden.'

Arnolds benoemt nog een eigenschap van de eik: 'Als je naar het geïdealiseerde oermodel kijkt, vind ik de eik een typisch mannelijke boom: stoer, grillig en dominant. Hij staat zijn mannetje; zo voelt dat. Berken en lindes vind ik echte vrouwelijke bomen.'

Terwijl hij over zijn Drentse landgoed wandelt, raapt Arnolds een eikel op. 'Het is toch fantastisch dat zo'n eikeltje – misschien getransporteerd door een gaai – gaat kiemen en dan een boom kan voortbrengen die wel duizend jaar oud kan worden. Dat is zo'n ongelooflijk wonder. Je kunt dat wel wetenschappelijk beredeneren met DNA en kiemlobben, maar dat zegt niks over het wonder dat het is.'

Eik & Ik

Eef Arnolds is te horen in de podcast Eik & Ik, waarin Wim Eikelboom bijzondere verhalen verzamelt over de boom waaraan hij zijn achternaam heeft te danken. De podcast is te beluisteren via alle bekende podcastplatforms. Dit interview is het eerste in een serie van zes interviews door auteur Wim Eikelboom met de hoofdrolspelers in zijn podcast.

Podcast

Ik heet Wim Eikelboom en mijn leven lang ben ik gefascineerd door de boom waaraan ik mijn achternaam heb te danken.

Waar komt die naam vandaan? Wat is er waar van de mythische verhalen over eiken? Kun je eikels smakelijk eten? Kun je bij een eiken plank achterhalen waar de boom heeft gestaan? Waar staan de oudste en dikste eiken van ons land? Is eikenhout oubollig?

Allemaal vragen waar ik een antwoord op zoek in de podcast Eik & Ik. Het is een persoonlijke zoektocht naar bijzondere verhalen over de meest voorkomende loofboom van ons land. Mijn doel is om mensen anders te laten kijken naar eiken.

Ontkiemende eikenboom eik quercus

Wim Eikelboom